

Немченко А.С., Міщенко В. І., Винник О. В., Лотфі Юнес

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Аналіз тенденцій сучасного розвитку ринку дієтичного харчування для спортсменів у світі та Марокко

viktoriamischenko@ukr.net

Вступ. Спортивне харчування (СХ) належить до продуктів дієтичного харчування та напоїв, до складу яких входять дієтичні добавки – L-карнітин, вітаміни, мінерали, жири, вуглеводи та білки, у зв'язку з чим при їх застосуванні збільшується якість життя. Тому дослідження щодо тенденцій сучасного розвитку ринку якісного дієтичного харчування для спортсменів та його споживання є нагальним питанням.

Мета роботи. Провести дослідження стану сучасного розвитку світового та марокканського ринку СХ.

Матеріали і методи. Об'єктом дослідження слугував ринок СХ, предмет аналізу: асортимент СХ на прикладі Інтернет-магазину PRODIETnutrition.ma. в Марокко, ключові гравці СХ у країні. У роботі застосовували наступні методи: системного аналізу, статистичний, контент-аналіз, логічний, метод порівняння.

Результати. За даними маркетингової кампанії «Zion Market Research» з 2016 р. по 2020 р. у світі зафіксовано зменшення зростання споживання СХ на 8,41 млрд. USD. Це пов'язано зі спалахом COVID-19, який негативно позначився на зростанні та розвитку ринку СХ у всьому світі. У 2022 р. у зв'язку зі стабілізацією поширення коронавірусної інфекції, прогнозується збільшення оборотів ринку на 25,31 млрд. USD. Слід зазначити, що ринок СХ в Марокко знаходиться тільки на початковій стадії розвитку, та є відкритим для потенційних інвесторів, питома вага якого складає лише 100 млн дирхам.

Слід зазначити, що ринки СХ та біологічно активних добавок тісно пов'язані між собою. По суті, СХ це і є біодобавки. Протеїн, L-карнітин, ВСАА – функціональні препарати, які можна використовувати за різними цілями. Відвідувачі фітнес-залів та професійні спортсмени у Марокко обирають переважно американські та європейські бренди СХ. Слід зазначити, що

біодобавки для спортсменів реалізуються в аптеках в Марокко тільки за попереднім замовленням. До того ж їх вартість, в середньому в п'ять-шість разів вища за ціною на ті ж препарати, які випускаються під спортивними марками. Це підтверджують наші дослідження: середня ціна L-карнітину, в аптеці дорожча в порівнянні з інтернет-магазинами СХ.

Середня ціна в аптеках	в «Optimum Nutrition Superior Amino 2222», США № 160 – 320 дирхам.
Середня ціна на сайтах інтернет-магазинів	«L-Carnitine 250 мг № 50, vit'all+», Марокко – 284,25 дирхам.

Але ж тільки в аптеках можливо отримати продукцію, яка зберігається за усіма показниками якості. Як правило, термін придатності СХ складає 24 місяці. Умови зберігання: у сухих, чистих, добре вентильованих приміщеннях, ізольованих від місць зберігання кислот і лугів, з температурою зберігання від +5 ° С до +25 °С і відносній вологості повітря не більше 60-70 %. Нажаль, жоден з Інтернет-магазинів в Марокко не гарантує таких умов зберігання СХ, що безумовно може позначитися на якості товарів.

Встановлено, що СХ для спортсменів компанії «Sport One Nutrition», США досить дорогі. Наприклад, протеїнова програма, яка спрямована на перетворення тіла (спалювання жиру та нарощування м'язів), тривалістю 6 місяців, коштує 2000 дирхам на місяць (199,27 USD). У зв'язку з чим, для залучення нових клієнтів, компанія «Sport One Nutrition», США почала знижувати ціни. Так на сьогодні «Креатин Olimp Sport Nutrition Creatine Monohydrate Powder», 550 г, вартує 350 дирхам (34,87 USD), а протеїновий батончик «Optimum Nutrition Protein Cake Bites», 62 г від 30 дирхам (2,9 USD).

Як свідчать літературні джерела, лідерами на світовому ринку з виробництва СХ вважаються дві країни – США та Німеччина, які випускають 2300 тонн продукції на рік. Це підтверджує наші дослідження. Виходячи з поставлених завдань, ми проаналізували торговельний асортимент СХ Інтернет-магазину PRODIETnutrition.ma. в Марокко станом на 01.10.2022 р. стосовно країн-виробників. На рис. приведено, що СХ, які виробляються у США,

займають 75% від загальної кількості товарів. Це 6 відомих американських фірм, такі як: «Optimum Nutrition», «JNX Sports», «Dymatize», «Cellucor», «BSN Nutrition», «Cellucor».

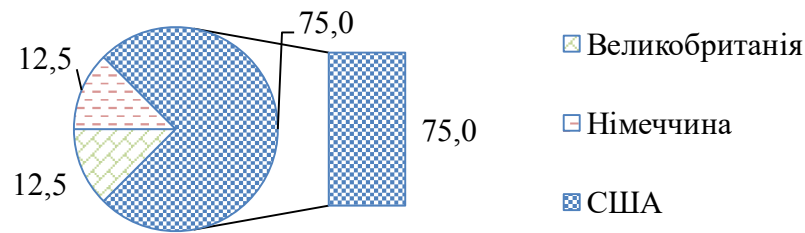

Рис. Дослідження торговельного асортименту СХ щодо країн-виробників Інтернет-магазину PRODIETnutrition.ma, Марокко

На час досліджень асортимент інтернет-магазину PRODIETnutrition.ma налічує 52 торговельні пропозиції 8 світових фірм-виробників. Найбільша кількість пропозицій СХ належить фірмі «Optimum Nutrition», США – 23 торговельні одиниці (44,2% від загальної кількості – «Vcaa 5000 Powder» 380 г, вартістю 300 дирхам; «Gold Standard 100% Natural Whey» 2,18 кг, вартістю 60 дирхам). Найменш за все СХ налічує фірма «Dymatize», США (1 найменування СХ – «Dymatize Super Mass Gainer» 5,4 кг, за ціною 600 дирхам), що становить 1,9% від загального).

Висновки. За даними компанії «Zion Market Research» у 2022 р. прогнозується збільшення світового ринку СХ на 25,31 млрд USD. Питома вага марокканського ринку СХ становить лише 100 млн. дирхам. Світовими лідерами з виробництва СХ вважаються – США та Німеччина, що підтверджує наш аналіз торговельного асортименту Інтернет-магазину PRODIETnutrition.ma, Марокко. В Марокко СХ реалізуються в аптеках тільки за попереднім замовленням, але набагато дорожче за ціною у порівнянні з Інтернет-магазинами. Але ж тільки в аптеках можливо отримати СХ, яке зберігається за усіма показниками якості (температура зберігання: від +5 ° С до +25 ° С, відносній вологості повітря не більше 60-70 %).